

Scenariusz katechezy

Autor: Jolanta Wysztygiel

Temat: Bł. ks. Michał Sopoćko- zakochany w Bogu.

Klasa: VI, VII

Cele:

Ogólny:

- ukazanie drogi do świętości bł. ks. Michała Sopoćki (ze szczególnym uwzględnieniem białostockiego etapu jego życia).

Cele szczegółowe:

Uczeń:

- wymieni miejsca, z którymi w sposób szczególny był związany bł. ks. Michał Sopoćko, gdy mieszkał w Białymstoku,
- wymieni miejsca związane z białostockim szlakiem pielgrzymkowo - turystycznym – „Śladami błogosławionego księdza Michała Sopoćki”, (w oparciu o <http://szlak.archibial.pl>)
- określi datę narodzin, śmierci, beatyfikacji bł. ks. Michała Sopoćki i ogłoszenia go Patronem Białegostoku,
- wyjaśni, w jaki sposób bł.ks. Michał Sopoćko był związany z tymi miejscami,
- dokona refleksji nad własną drogą do świętości.

Metody i formy pracy: pokaz, oś czasu, praca w zeszycie, gra terenowa (klasowa)

Środki dydaktyczne: portret bł. ks. Michała Sopoćki, kartoniki z numerami grup;1,2,3,4,5; pięć woreczków z zawartością (rekwizyt + polecenie+ długopis+ kartka A5- opis zał. 4), 5 papierowych czerwonych chorągiewek

Przebieg katechezy

Czynności katechety, czynności ucznia	Metody i formy pracy
Modlitwa przed nauką. Czynności organizacyjno- porządkowe. I. Wprowadzenie Katecheta eksponuje portret bł. ks. Michała Sopoćki. Na tablicy tworzy oś czasu. Zaznacza daty: urodzin ks. Sopoćki, okresu, gdy był on spowiednikiem s. Faustyny, przyjazdu do Białegostoku, śmierci, beatyfikacji, ogłoszenia Patronem Białegostoku. Krótko charakteryzuje fakty związane z powyższymi datami. Zapis tematu i osi czasu w zeszycie.	Pokaz Oś czasu Praca w zeszycie
II. Rozwinięcie	Gra klasowa

<p>Katecheta zapowiada, że uczniowie zapoznają się z białostockim szlakiem pielgrzymkowo - turystycznym – „Śladami błogosławionego księdza Michała Sopoćki” w czasie gry klasowej. Katecheta krótko przedstawia regulamin gry (zał. 3) , wyraźnie określa nagrody za poszczególne miejsca.</p> <p>Dzieli klasę na pięć grup. Każda grupa gromadzi się w innym miejscu sali. Katecheta wręcza każdej grupie kartonik z numerem.</p> <p>Katecheta daje grupom I zadanie do wykonania.</p> <p>Zadanie I</p> <p>Każda grupa musi wyłonić spośród siebie osoby pełniące funkcje: 1 osoba- detektywa, 1 osoba- strażnika skarbcza, 1 lub 2 osoby- prezenterzy, 1 osoba- informatora. Katecheta zapisuje nazwy funkcji na tablicy. Krótko wyjaśnia, co mają robić (zał. 1). Jeśli w grupie znajdują się osoby bez funkcji, grupa otrzymuje 1 punkt ujemny. Punkty ujemne grupa otrzymuje również za głośne kłótnie lub niekulturalne zachowanie, jeśli po jednym ostrzeżeniu nie wyciszy się. Za poprawne wykonanie zadania grupa otrzymuje 1 punkt dodatni. Katecheta w widocznym miejscu umieszcza arkusz papieru z miejscem na punktację lub rysuje tabelę na tablicy (przykładowa tabela – zał. 2).</p> <p>Sprawdza wykonanie zadania wydając polecenia: <i>W każdej grupie wstaną detektywi/ strażnicy skarbcza/ informatorzy/prezenterzy/osoby bez przydziału.</i></p> <p>Katecheta przydziela punkty i wpisuje w tabeli.</p> <p>Katecheta wręcza każdej grupie regulamin (zał. 3) oraz w widocznym miejscu umieszcza arkusz papieru z regulaminem.</p>	<p>Przygotowanie</p>
<p>Zadanie II</p> <p>Katecheta na pierwszej ławce kładzie 5 woreczków . Prosi o powstanie detektywów ,strażników skarbców i informatorów. Wyjaśnia, co mają teraz robić.</p> <p><i>Nie wykonujemy tego zadania na czas. Liczy się precyzja wykonania. Za przepychanie się, zabieranie sobie woreczków, rozmowy i bieganie, grupa otrzymuje 1 punkt ujemny .W sytuacjach nieposłuszeństwa wobec poleceń nauczyciela , przerywamy grę.</i></p> <p><i>Gdy powiem „ teraz detektywi”, detektywi podchodzą do tablicy. Odwracają się plecami do klasy, twarzą do tablicy i zamykają oczy. Mogą otworzyć oczy i odwrócić się dopiero, gdy o to poproszę. Jeśli ktoś będzie podglądał, grupa otrzymuje 1 punkt ujemny. Będę cały czas stała obok was. Gdy powiem „,teraz strażnicy”, strażnicy podchodzą do ławki z woreczkami. Biorą jeden i ostrożnie , na palcach, aby nie dawać podpowiedzi detektywom, chowają woreczki. Wracają na swoje miejsca.</i></p> <p><i>Hasło „,teraz detektywi” powiedziane po raz drugi oznacza, że detektywi otwierają oczy, odwracają się i rozglądają się po klasie. Na hasło „,rozpoczynamy poszukiwania” detektywi szukają woreczków. Przypominam o zakazie biegania. A informatorzy mogą pomagać detektywom w ich odnalezieniu wypowiadając półgłosem imię swego</i></p>	<p>Realizacja</p>

<p><i>detektywa i określając, w którą stronę ma iść: w prawo, w lewo, prosto, wstecz. Nie wolno używać innych słów. Po odnalezieniu woreczka, detektyw wraca do grupy. Można wziąć tylko 1 woreczek. Należy poczekać, aż wszyscy detektywi wrócą do grup.</i></p> <p>Uczniowie wykonują zadanie. Po zakończeniu, katecheta przyznaje punkty.</p> <p>Zadanie III Katecheta wyjaśnia, na czym polega te zadanie. <i>Tym razem liczy się zarówno czas, jak i precyzja wykonania. Zaczynamy dopiero, gdy powiem „start”. Za chwilę rozpakujecie woreczki. W środku znajdziecie instrukcję. Po wykonaniu poleceń podnosicie w górę czerwoną chorągiewkę. Sprawdzę, czy wszystko zrobiliście prawidłowo, jeśli tak przydzielam punkty: 1 miejsce – 5 pkt, 2- 4 pkt, 3- 3pkt, 4-2pkt,5-1pkt. Jeśli jakieś grupy jednocześnie podniosą chorągiewki, otrzymują takie same miejsca. Wówczas z listy punktów znika jedna pozycja, np. jeśli dwie grupy podniosą jako pierwsi, kolejna grupa, która zgłosiła się po nich zajmuje miejsce 3 i otrzymuje 3 punkty, a więc znika miejsce drugie.</i></p> <p>Przykładowa zawartość woreczków i polecenia do wykonania – zał. 4. Po wykonaniu zadania , katecheta przydziela punkty.</p> <p>Zadanie IV Katecheta wyjaśnia, na czym polega te zadanie. <i>Za chwilę na środek klasy wyjdą prezenterzy poszczególnych grup. Pokażą rekwizyty, jakie znaleźli w woreczkach, przeczytają pytanie, które otrzymała ich grupa i odpowiedź. Za każdą prawidłową odpowiedź można otrzymać 1 punkt dodatni.</i></p> <p>Katecheta przydziela punkty.</p> <p>Wspólne liczenie punktów. Wręczenie nagród. Podziękowanie.</p> <p>III. Podsumowanie Krótki rachunek sumienia po dzisiejszej katechezie. Modlitwa spontaniczna o chęć do pracy nad sobą, pełnienia woli Bożej i dążenia do świętości.</p>	<p>Zakończenie</p>
--	--------------------

Uwagi metodyczne:

- Najlepiej, aby portret był w wersji papierowej. Wtedy można go umieścić tuż nad stworzoną osią czasu i jest on widoczny przez całą katechezę.
- Najlepiej, aby w trakcie gry nie zajmować się obsługą urządzeń elektronicznych i mieć pełną swobodę ruchów i kontrolę nad jej przebiegiem. Zwracać szczególną uwagę na bezpieczeństwo uczniów.
- Przydział funkcji w grupie jest zależy od ilości osób. Nie można nikogo w grupie pozostawić bez funkcji. Jeśli grupa jest mało liczna, jedna osoba może mieć kilka funkcji, ale nie wszystkie. Funkcjami uczniowie dzielą się samodzielnie.

- Aby zastosować innowacyjną metodę gry terenowej (w zależności od miejsca, w których się odbywa można nazwać ją klasową) należy na wcześniejszych katechezach ją zapowiedzieć i wyjaśnić, na czym polega. Jeśli uczniowie nie wykażą zainteresowania i chęci zastosowania się do reguł, należy ją odłożyć w czasie. Może też ona stanowić rodzaj nagrody. **Nie należy tej metody nadużywać, chociaż wzbudza ona ogromne zainteresowanie i zaangażowanie**, a uczniowie, którzy uczestniczyli w takiej grze, często później dopytują się o następną.
- Zanim katecheta zdecyduje się na przeprowadzenie tej metody, musi odpowiedzieć sobie na następujące pytania: czy jest w stanie zapewnić bezpieczeństwo uczniom w czasie gry, czy jest w stanie zapanować nad emocjami towarzyszącymi udziałowi w grze i wyegzekwować kulturalne zachowanie.
- Warunkiem koniecznym do prawidłowego przeprowadzenia gry jest jasno opracowany regulamin, który jest dostępny wszystkim uczestnikom przez cały udział w grze.
- W trakcie gry katecheta koryguje zachowanie uczestników wypowiadając głośno w razie potrzeby swoje polecenia lub odpowiedzi.
- Aby katechezę przeprowadzić w ciągu 45 minut, należy zwrócić uwagę na precyzję w wydawaniu poleceń, określeniu zasad oraz dobór poleceń do wykonania, ich ilość i stopień trudności. Te czynniki decydują, czy realizacja będzie dotyczyła 1 lub 2 godzin lekcyjnych. Zaangażowanie uczniów powoduje, że wykonują polecenia bardzo sprawnie, a chęć zajęcia wysokiego miejsca sprzyja przestrzeganiu zasad.
- Na początku zawsze jasno należy określić nagrody. Mają być one zgodne z systemem nauczania i dla żadnej z grup nie mogą być karą.
- Warto przemyśleć termin prowadzenia tej katechez. Może to być- 14 lub 15 luty (dzień narodzin ks. Michała dla nieba, czyli dzień śmierci) albo w Archidiecezji Białostockiej – 28 września 9 (Dni patronalne).

Załączniki

Załącznik 1

Opis funkcji

- Detektyw
 - jest aktywny przy realizacji zadania II,
 - w określonym przez katechetę czasie podchodzi do tablicy, odwraca się tyłem do klasy i na chwilę zamyka oczy,
 - na dany przez katechetę sygnał odwraca się, rozgląda po sali i próbuje zlokalizować schowane woreczki,
 - poszukuje woreczka, może wziąć tylko 1.
- Strażnik skarbu
 - jest aktywny przy realizacji zadania II,
 - w określonym przez katechetę czasie podchodzi do wyznaczonego stolika i bierze 1 woreczek,
 - na dany przez katechetę sygnał, idąc na palcach chowa woreczek w taki sposób, aby przynajmniej jeden jego róg był widoczny.
- Informator
 - jest aktywny przy realizacji zadania II,

- gdy detektyw zaczyna poszukiwania, ma prawo podpowiadania mu, w którą stronę ma się kierować,

Uwaga: może mówić szeptem lub półgłosem oraz używać tylko następujących słów: imię detektywa, w prawo, w lewo, prosto, do tyłu.

- Prezenter
 - jest aktywny przy realizacji zadania IV,
 - po opracowaniu przez grupę odpowiedzi, wychodzi na środek klasy i je prezentuje.

Załącznik 2

Przykładowa tabela do punktacji

	Grupa 1	Grupa 2	Grupa 3	Grupa 4	Grupa 5
Zadanie I					
Zadanie II					
Zadanie III					
Zadanie IV					
Podsumowanie					

Załącznik 3

Zasady tworzenia regulaminu gry

Co powinien zawierać regulamin gry terenowej?

(za: Kubala – Kulpińska, Gra miejska w warunkach szkolnych, (w) „Głos Pedagogiczny” 2016 [nr] 10 (84)

- Kto jest organizatorem gry?
- Jaki jest cel gry, jej miejsce i czas?
- Wiadomości dla drużyn: liczba graczy, przedmioty, rekwizyty, jakie powinni mieć uczestnicy, w jaki sposób mogą się poruszać?
- Konsekwencje naruszenia regulaminu.
- Apel o zachowanie ostrożności.
- Dane kontaktowe do organizatorów.
- Określenie sposobu, w jaki będą wyłonieni zwycięzcy.
- Przewidziane nagrody.
- Postanowienia końcowe, np. co zostanie ustalone w przypadku kwestii, których regulamin nie przewiduje.

Załącznik 4

Przykładowa zawartość woreczków i polecenia do wykonania.

Woreczek 1

-czysta kartka papieru A5 i długopis,

-kartka z materiałami do pracy dotycząca dwóch pierwszych miejsc uwzględnionych w szlaku turystyczno- pielgrzymkowym „Śladami błogosławionego ks. Michała”- kościoła św. Rocha i Archikatedry Białostockiej (opracowana na podstawie www.szlak.archibial.pl) oraz pytania.

1. O jakich miejscach jest mowa w waszym materiale?
2. W jaki sposób są one związane z bł. ks. Michałem Sopoćko?
3. Jaki związek z tymi miejscami i osobą bł. ks. Michała ma dołączony rekwizyt?
- rekwizyt: zeszyt do religii

UWAGA DLA KATECHETY: BŁ. KS. MICHAŁ SOPOĆKO JAKO WYKŁADOWCA PEDAGOGIKI W SEMINARIUM ŚCIŚLE WSPÓŁPRACOWAŁ Z KS. EDWARDEM KISIELEM I W ZWIĄZKU Z TYM WRAZ Z KLERYKAMI UCZĘSZCZAŁ NA PRAKTYKI KATECHETYCZNE DO KOŚCIOŁA ŚW. ROCHA.

Woreczek 2

-czysta kartka papieru A5 i długopis,
-kartka z materiałami do pracy dotycząca trzeciego i czwartego miejsca uwzględnionego w szlaku turystyczno- pielgrzymkowym „Śladami błogosławionego ks. Michała”- kaplicy SS. Pasterzanek przy ul. E. Orzeszkowej i kościoła p.w. św. Wojciecha (opracowana na podstawie www.szlak.archibial.pl) oraz pytania.

1. O jakich miejscach jest mowa w waszym materiale?
2. W jaki sposób są one związane z bł. ks. Michałem Sopoćko?
3. Jaki związek z tymi miejscami i osobą bł. ks. Michała ma dołączony rekwizyt?
- rekwizyt: kamień

UWAGA DLA KATECHETY: BŁ. KS. MICHAŁ SOPOĆKO BYŁ PRZEZ DŁUGI CZAS SPOWIEDNIKIEM SS. PASTERZANEK; SKOJARZENIE: KAMIENŃ= GRZECH.

Woreczek 3

-czysta kartka papieru A5 i długopis,
-kartka z materiałami do pracy dotycząca piątego i szóstego miejsca uwzględnionego w szlaku turystyczno- pielgrzymkowym „Śladami błogosławionego ks. Michała”- dawnego gmachu Seminarium Duchownego przy ul. Słonimskiej 8 oraz domu przy ul. Złotej 9, w którym ks. Michał mieszkał przez większość pobytu w Białymstoku (opracowana na podstawie www.szlak.archibial.pl) oraz pytania.

1. O jakich miejscach jest mowa w waszym materiale?
2. W jaki sposób są one związane z bł. ks. Michałem Sopoćko?
3. Jaki związek z tymi miejscami i osobą bł. ks. Michała ma dołączony rekwizyt?
- rekwizyt: poduszka i cukierki- michałki

UWAGA DLA KATECHETY: REKWIZYTY KOJARZĄ SIĘ ZE SPANIEM I JEDZENIEM, A WIEC DOTYCZĄ DOMU.

Woreczek 4

-czysta kartka papieru A5 i długopis,
-kartka z materiałami do pracy dotycząca siódmego i ósmego miejsca uwzględnionego w szlaku turystyczno- pielgrzymkowym „Śladami błogosławionego ks. Michała”- kościoła p.w. NSJ oraz Krzyża przy torach, gdzie miała miejsce katastrofa chlorowa (opracowana na podstawie www.szlak.archibial.pl) oraz pytania.

1. O jakich miejscach jest mowa w waszym materiale?
2. W jaki sposób są one związane z bł. ks. Michałem Sopoćko?
3. Jaki związek z tymi miejscami i osobą bł. ks. Michała ma dołączony rekwizyt?
- rekwizyt: zabawkowa lokomotywa

UWAGA DLA KATECHETY: REKWIZYT BUDZI SKOJARZENIE Z WYKOLEJONYM POCIAGIEM WIOZĄCYM CHLOR I MIEJSCEM SPACERÓW ORAZ MODLITWY KS. MICHAŁA.

Woreczek 5

-czysta kartka papieru A5 i długopis,

-kartka z materiałami do pracy dotycząca dziewiątego i dziesiątego miejsca uwzględnionego w szlaku turystyczno- pielgrzymkowym „Śladami błogosławionego ks. Michała”- kaplicy SS. Jezusa Miłosiernego przy ul. Poleskiej 42 i Sanktuarium Miłosierdzia Bożego (opracowana na podstawie www.szlak.archibial.pl) oraz pytania.

1. O jakich miejscach jest mowa w waszym materiale?

2. W jaki sposób są one związane z bł. ks. Michałem Sopoćko?

3. Jaki związek z tymi miejscami i osobą bł.ks. Michała ma dołączony rekwizyt?

- rekwizyt: budzik nastawiony na godz. 15.00

UWAGA DLA KATECHETY: GODZINA 15.00- GODZINA MIŁOSIERDZIA, KS. MICHAŁ JAKO ORĘDOWNIK MIŁOSIERDZIA.